

Hakemus vuoden 2027 lainanottovaltuuden muuttamiseksi

1 Tausta

Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän hyväksytyyn investointisuunnitelmaan sisältyvien investointien rahoittamiseksi. Lainanottovaltuuden tulee kattaa myös investointeja vastaavat sopimukset.

Valtioneuvosto päätti 1.4.2026 hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista (VM/2026/57). Päätöksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2027.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on välttämättömiä investointitarpeita vuodelle 2027. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuosikate, taseen rahavarat tai muut tulot eivät mahdollista investointien rahoittamista täysimääräisesti ilman pitkäaikaista lainaa.

2 Esitys lainanottovaltuuden muuttamiseksi

Yleiset perustelut

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelujen strateginen uudistaminen tulee edellyttämään uusia investointeja ja investointeja vastaavia sopimuksia. Strategisten linjausten mukaisesti hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa vahvistetaan useissa palveluissa, jotta hyvinvointialueen oma palvelutuotanto on riittävä järjestämisvastuun toteuttamiseen lain edellyttämällä tavalla.

Pohjois-Pohjanmaa on keskimääräistä lapsivoittoisempi alue. Syntyvyys kuitenkin laskee ja sen myötä alueen väestön ikärakenne on nopeassa muutoksessa. Tulevaisuudessa huoltosuhteen heikkeneminen ja ikääntyneiden määrän suhteellinen kasvu vaikuttavat palvelutarpeisiin ja palvelujen järjestämiseen. Strategisten linjausten mukaiset palvelurakenteen muutokset edellyttävät tilajärjestelyjä. Esimerkiksi yhteisöllisen asumisen peittävyys tavoitellaan kasvua.

OYS 2030 -uudistamisohjelman rakennusinvestoinnit muodostavat tulevinakin vuosina merkittävän osan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen investoinneista. Uudistamisohjelman tavoitteena on rakentaa turvalliset, terveelliset ja toimivat hoitotilat, joilla turvataan erikoissairaanhoidollisten palvelujen saatavuus Pohjois-Suomessa. C-

rakennuksen toteutusvaihe alkoi vuonna 2025 ja rakennus valmistuu vuonna 2029. Vuonna 2026 aluehallitus päätti käynnistää H-rakennuksen (logistiikka- ja tukipalvelukeskus) kehitysvaiheen sekä lastenpsykiatrian ja sairaalakoulun tilajärjestelyiden toteutusvaiheen. Psykiatrian toimitilojen vakavien sisäilmaongelmien vuoksi hyvinvointialueella valmistellaan nykyisten toimintojen sijoittamista Oulun yliopistollisen sairaalan alueelle.

ICT-järjestelmien osalta keskeistä on toiminnan sujuvuuden, vaikuttavuuden ja turvallisuuden lisääminen. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on niin sanottu sirpalehyvinvointialue, joten ICT-järjestelmien uudistaminen ja yhtenäistäminen on mittava investointikokonaisuus.

Uuteen yliopistolliseen sairaalaan liittyvien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajasti uuden teknologian hankintaa ja käyttöönottoa. Pohjois-Pohjanmaalla on käynnissä UUTE-hanke, eli Uuden toiminnan teknologia -kehittämishjelma, joka koordinoi uuden sairaalan tietojärjestelmiin liittyvää kehittämistyötä sekä vastaa hankkeen teknologiasuunnittelusta ja -hankinnoista.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on menossa asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden uudistaminen (AAPO-ohjelma), jonka lopputulemana kaikilla toimintayksiköillä on yhteiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät integraatioineen ja erillisjärjestelmineen. AAPO-ohjelman myötä vanhojen useiden kymmenien erillisten tietojärjestelmien käyttö voidaan lopettaa ja näin saadaan merkittävät kustannussäästöt ja paremmin hallittava tietojärjestelmäkokonaisuus.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on tällä hetkellä hyvin moninainen perustietotekniikka ja ICT-infrastrukturi. PERTTI-hankkeen tavoitteena on uusia ja yhtenäistää koko alueen tietoliikenneverkot ja päätelaitteet niin, että kaikki tietoliikenne on tieturvallisessa yhteisessä ympäristössä, jossa työskennellään vakioituilla päätelaitteilla.

Hyvinvointialueen laiteinvestoinneista merkittävä osa on korvausinvestointeja, joilla korvataan elinkaarensa loppupäässä olevia laitteita.

Hyvinvointialueen taloudellinen tilanne

Alkuperäisessä vuoden 2026 talousarviossa ylijäämä vuodelle 2026 oli 37,1 miljoonaa euroa. Talousarvion hyväksymisen jälkeen joulukuussa 2025 valtion rahoitusta muutettiin liittyen iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventämiseen teknologiaa hyödyntäen sekä teknologian hyödyntämiseen kotihoidossa. Tämä nosti Pohteen rahoitusta vuodelle 2026 noin 3,7 miljoonaa.

Lisäksi vuodelle 2026 on kertaluonteisena eränä tuloutunut takautuvaa kiinteistöveron oikaisua, jonka nettovaikutus on noin 7 miljoonaa. Aluevaltuusto päätti muuttaa vuoden 2026 talousarviota 25.5.2026 (31 §), ja osana muutosta määriteltiin 10,3 miljoonaa talouden lisäsopeutustoimenpiteitä.

Edellä kuvatut muutokset kasvattavat tilikauden ylijäämää 21,1 miljoonalla eurolla, minkä myötä muutetun talousarvion ylijäämä vuodelle 2026 on 58,1 miljoonaa euroa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 15.6.2026 (40 §) hakea alijäämän kattamisen määrääjän pidentämistä vuoteen 2027. Tämän pohjalta hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2027 suunnitellaan lähtökohtaisesti siten, että aiempina vuosina taseeseen kertyneet alijäämät tulevat katetuksi vuoden 2027 loppuun mennessä.

Osalla toiminnan rahavirrasta katetaan olemassa olevan lainakannan lyhennyksiä. Arvio on, että noin 25 miljoonaa euroa investointimenoista voidaan kattaa tulo-rahoituksella. Muilta osin investointeja esitetään rahoitettavaksi pitkäaikaisella lainalla, ja pitkäaikaisen lainan tarpeen arvioidaan vuonna 2027 olevan 182,0 miljoonaa euroa. Lainanoton tarpeesta 102,75 miljoonaa euroa kohdistuu sellaisiin monivuotisiin hankkeisiin, joille on jo myönnetty lainanottovaltuus tai joihin kohdistuvaa lainanottovaltuutta käsitellään vuoden 2026 lainanottovaltuuden muutosprosessin yhteydessä.

Esitys muutetuksi lainanottovaltuudeksi

Muutetun lainanottovaltuuden määräksi esitetään 238,5 miljoonaa euroa. Investointeihin kohdistuva lainanottovaltuuden tarve on 173,25 miljoonaa euroa. Tästä 79,25 miljoonaa kohdistuu vuoden 2027 investointimenoihin ja 94,0 miljoonaa euroa vuoden 2027 jälkeisiin investointimenoihin, koska psykiatrian tilajärjestelyjen osalta lainanottovaltuuden tarve koskee koko projektia. Koska lainanottovaltuuden tulee kattaa myös investointeja vastaavat sopimukset, on lainanottovaltuuden tarve niiden osalta 65,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 investointitarpeet voivat tarkentua talousarvion valmistelun aikana, minkä myötä niin ikään lainanottovaltuuden muutoksen tarve voi tarkentua prosessin aikana. Lainanottovaltuuden tarpeen jakautumista sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen investointeihin sekä jakaumaa hyödykelajeittain on kuvattu taulukossa 3. Lisäksi lainanottovaltuuden tarve on eritelty hyödyketasolla liitteessä 1.

Taulukko 1: Hyvinvointialueen tuloslaskelma 2026–2027. Tuloslaskelma vastaa alijäämän kattamisen määräajan pidentämisen hakemuksen liitteinä olevaa tuloslaskelmaa.

	Muutettu talousarvio 2026 (aluevaltuusto 15.6.2026)	2027
Toimintatulot	339 579 286	350 342 819
Myyntitulot	182 664 560	186 317 851
Maksutulot	110 288 418	116 962 503
Tuet ja avustukset	24 818 454	24 818 454
Muut toimintatulot	21 807 854	22 244 011
Valmisteverastojen muutos		
Valmistus omaan käyttöön	4 020 000	4 000 000
Toimintamenot	2 249 366 114	2 324 257 710
Henkilöstömenot	1 143 704 546	1 187 508 430
Palvelujen ostot	742 600 956	759 231 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	183 235 129	186 899 832
Avustukset	66 242 302	67 567 148
Muut toimintamenot	113 583 181	123 050 500
TOIMINTAKATE	-1 905 766 828	-1 969 914 891
Valtion rahoitus	2 051 875 414	2 083 682 199
Rahoitustulot (+) ja -menot (-)	-16 259 811	-19 400 000
Korkotulot	3 487 295	5 000 000
Muut rahoitustulot	300 000	400 000
Korkomenot	19 861 506	24 570 000
Muut rahoitusmenot	185 600	230 000
VUOSIKATE	129 848 775	94 367 309
Poistot ja arvonalentumiset	72 853 104	82 734 141
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	56 995 671	11 633 168
Tilinpäätössierot + (-)	1 137 160	1 040 761
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	58 132 831	12 673 929
KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-18 428 412	-5 754 483
Muut ylijäämäeriin rinnastettavat erät / Tuloksenkäsittelyerät	6 845 244	5 804 483
KUMULATIIVINEN KATETTAVA ALIJÄÄMÄ	-11 583 168	50 000
Nettokustannukset	1 994 879 743	2 072 049 032
Tuloslaskelmaan sisältyvä vuosittainen sopeutus	76 234 000	15 000 000
Tuloslaskelmaan sisältyvä kumulatiivinen sopeutus	207 234 000	222 234 000

Taulukko 2: Hyvinvointialueen rahoituslaskelma 2026-2027.

	Muutettu talousarvio 2026 (aluevaltuusto 15.6.2026)	2027 (ennuste)
Toiminnan rahavirta	129 848 775	94 367 309
Vuosikate	129 848 775	94 367 309
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investointien rahavirta	-220 818 676	-206 984 799
Investointimenot	-221 058 676	-206 984 799
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	240 000	0
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-90 969 901	-112 617 490
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	1 128 216	1 170 635
Antolainasaamisten lisäys	-100 000	0
Antolainasaamisten vähennys	1 228 216	1 170 635
Lainakannan muutokset	91 610 223	111 860 223
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	158 000 000	182 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-66 389 777	-70 139 777
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	92 738 439	113 030 858
Rahavarojen muutos	1 768 538	413 368

Taulukko 3: Yhteenvedo haettavasta lainanottovaltuuden muutoksesta.

Luokka / osasuunnitelma	Tase- investoinnit	Investointeja vastaavat sopimukset	Kaikki yhteensä
Rakennukset ja toimitilat tai niitä vastaavat sopimukset	109 000 000	43 500 000	152 500 000
Sosiaali- ja terveystoimi	109 000 000	40 000 000	149 000 000
Pelastustoimi	0	3 500 000	3 500 000
Laite- ja kalustohankinnat tai niitä vastaavat sopimukset	17 376 956	19 386 433	36 763 389
Sosiaali- ja terveystoimi	14 364 000	19 288 433	33 652 433
Pelastustoimi	3 012 956	98 000	3 110 956
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet tai niitä vastaavat sopimukset	27 673 044	755 551	28 428 595
Sosiaali- ja terveystoimi	27 673 044	755 551	28 428 595
Muut investoinnit tai investointia vastaavat sopimukset	19 200 000	1 650 000	20 850 000
Sosiaali- ja terveystoimi	18 200 000	0	18 200 000
Pelastustoimi	1 000 000	1 650 000	2 650 000
Kaikki yhteensä	173 250 000	65 291 984	238 541 984

3 Esitys neuvottelujen käynnistämiseksi

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue esittää lainanottovaltuuden muutosprosessin käynnistämistä ja valmisteluryhmän nimeämistä lainanottovaltuuden muuttamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue esittää, että hyvinvointialueen edustajina neuvotteluissa toimivat strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen (anu.vuorinen@pohde.fi) ja tekninen johtaja Ollipekka Huotari (ollipekka.huotari@pohde.fi).

Oulussa xx.xx.2026

Ilkka Luoma
Hyvinvointialuejohtaja

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

LIITTEET

Liite 1: Hyödykekohtainen erittely lainanottovaltuuden tarpeesta